

LEBRIS

We know
books

Protoiereu Viaceslav Tulupov

**Minunea
Sfintei
Împărtășanii**

Traducere din limba rusă:

Florentina Cristea

EDITURA EGUMENITA

2024

Cuprins

Prefață	7
Capitolul 1. De ce trebuie să ne împărtășim	9
Capitolul al 2-lea. Setea care mântuiește	27
Capitolul al 3-lea. Sfințenia Tainei și păcătoșenia omului	31
Capitolul al 4-lea. Cine este vrednic de Sfânta Împărtășanie	45
Capitolul al 5-lea. De ce trebuie să ne împărtășim cu frică de Dumnezeu	53
Capitolul al 6-lea. Credința este fundamentul pregătirii pentru Sfânta Împărtășanie	65
Capitolul al 7-lea. Ispitele dinainte de Sfânta Împărtășanie	82
Capitolul al 8-lea. Regulile pe care trebuie să le îndeplinească cei ce se pregătesc să se împărtășească	88
Capitolul al 9-lea. Cel ce se împărtășește la Dumnezeiasca Liturghie	99
<i>Slujire îngerească</i>	101
<i>Proscomidia</i>	105

<i>Vohodul Mic</i>	107
<i>Vohodul Mare</i>	109
<i>Prefacerea Sfintelor Daruri</i>	112
<i>Focul dumnezeiesc</i>	118
<i>Jertfa iubirii</i>	122
Capitolul al 10-lea. Roadele Sfintei Împărtășanii	127
<i>Unirea cu Hristos</i>	128
<i>Darurile duhovnicești</i>	132
<i>Flacăra care distruge patimile</i>	135
<i>Vindecarea sufletului și a trupului</i>	141
<i>Însușirile minunate ale Sfintelor Taine</i>	144
<i>Ce este de făcut dacă nu există roade după Sfânta Împărtășanie</i>	148
Capitolul al 11-lea. Cum să ne purtăm în timpul și după Sfânta Împărtășanie	153
Capitolul al 12-lea. Împărtășirea celor aflați în pragul morții	162

Distribuție:
S.C. Egumenița S.R.L.
tel./fax: 0236-326.730
e-mail : editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro

Capitolul 1

De ce trebuie să ne împărtășim

Odată ucenicii Cuviosului Macarie Egipteanul au văzut mergând prin pustie un bărbat, care ducea cu el un cal. Și ținea drumul către chilia cuviosului. Păzind liniștea sfântului, monahii s-au așezat în fața ușii și au încercat să îl convingă pe călător să nu îl abată pe cuvios de la rugăciune. Dar, în scurt timp, ascultând rugămințile bărbatului, i-au dat voie să intre în chilie. Călătorul s-a bucurat și a intrat, dar nu singur, ci împreună cu calul său. Ucenicii Cuviosului Macarie s-au revoltat și au întrebat de ce duce cu el acel cal. Străinul le-a răspuns că el are nevoie de rugăciunile sfântului. Monahii s-au minunat de dragostea lui pentru cal: la urma urmei, pentru el a făcut un drum atât de lung prin acel pustiu, lipsit de viață și bătut de arșiță! De ce îi este lui atât de drag acest animal și ce i s-a întâmplat?

– Calul pe care îl vedeți – a spus bărbatul – este sărmana mea soție și eu nu știu cum s-a transformat ea în animal. Și sunt deja trei zile de când nu a mâncat nimic.

Călugării nu au considerat aceste cuvinte ale călătorului o invenție. În ciuda faptului că învățătura lui Hristos de trei sute de ani se răspândise pe pământ, păgânismul avea o mare influență în Egipt și acest leagăn străvechi al magiei era plin de tot felul de vrăjitori,

care le făceau rău creștinilor. De aceea, auzind povestea bărbatului, monahii s-au grăbit să îl înștiințeze pe avva Macarie despre cele întâmplate. Dar când l-au văzut pe cuvios, nu au trebuit să îi mai explice nimic: Dumnezeu i-a descoperit sfântului cauza celor întâmplate. Și această cauză consta în următorul fapt.

Soția acestui bărbat îi plăcea unui egiptean desfrânat, care vroia să o seducă. Dar toate strădaniile lui au fost zadarnice. Atunci, ca să stârnească în inima femeii patima reciprocă, a recurs la serviciile unui mag. Vrajitorul, luând bani buni, și-a pus în funcțiune toate vrăjile pentru a o seduce pe această creștină, dar tot nu și-a atins scopul. Furios din pricina eșecului, el a putut, totuși, să facă în așa fel încât femeia să arate în fața celor din jur ca un cal. Sărmanul ei bărbat a alergat după ajutor la toți cei pe care îi știa, dar nimeni nu l-a putut ajuta, nici măcar preoții locului. Femeia arăta pentru toată lumea ca un animal și nimeni nu știa cum să o readucă la înfățișarea ei inițială. De aceea, deznădăduit, bărbatul a și adus-o la marele ascet, auzind despre minunile făcute de el.

Uitându-se la femeie, Sfântul Macarie le-a spus ucenicilor săi:

– Eu nu văd în ea nimic dobitocesc, cum spuneți voi că ar fi, acest lucru nu este în corpul ei, ci în ochii care o privesc. Aceasta este înșelarea demonilor, nu adevărul lucrurilor.

Apoi sfântul a binecuvântat apa, a stropit-o pe femeie cu ea și s-a rugat. Vrajile au dispărut și toți au văzut în fața lor în loc de cal un om. Cuviosul a poruncit să i se dea de mâncare și, lăsând-o să plece acasă, a sfătuit-o:

– Niciodată să nu renunți să mergi la biserică și să te împărtășești cu Tainele lui Hristos. Nenorocirea ți s-a întâmplat din cauză că de cinci săptămâni nu te-ai apropiat de Preacuratele Taine ale Mântuitorului nostru¹.

Această întâmplare uimitoare ucenicii Cuviosului Macarie au păstrat-o în memoria lor pentru zidirea sufletească a generațiilor viitoare de creștini, iar presbiterul Rufin² și episcopul Paladie³ al Elenopolisului au inclus-o în cărțile lor despre istoria monahismului egiptean. Revelația primită de cuviosul de la Dumnezeu este vrednică, firește, să fie știută de fiecare creștin ortodox. Doar cinci săptămâni fără Sfânta Împărtășanie – și chiar și o persoană botezată poate fi lipsită de apărare în fața vrăjitoriei și a atacurilor demonilor!

---

¹ Exemplele edificatoare din viețile sfinților și ale nevoitorilor buneii credințe sunt prezentate uneori de autor în formă literară. Pentru a nu încărca inutil textul cu note de subsol și referințe, autorul nu indică mereu sursele, din care sunt extrase unele sau altele dintre părerile Sfinților Părinți. Aceasta se aplică, în principal, acelor locuri din carte, în care gândurile scriitorilor bisericești sunt prezentate în formă liberă sau când ele sunt niște adevăruri moral-duhovnicești, atât de înrădăcinate în literatura patristică, încât este aproape cu neputință să se stabilească cu exactitate sursa lor originală.

² Tyrannius Rufinus sau Rufin din Aquileea a fost un călugăr, istoric și teolog creștin. El este cunoscut ca un renumit traducător al operelor patristice grecești în limba latină, în special pentru traducerea operelor lui Origen.

³ Cuviosul Paladie, născut în Galatia (Asia Mică) la 363 sau 364 și decedat la Aspuna către anul 431, este un autor creștin, episcop de Elenopolis în Bitinia între 400 și 406, apoi de Aspuna în Galatia de pe la anul 412 și până la moarte. Este cunoscut mai ales pentru lucrarea *Istoria lausiacă* (sau *Lavsaiçon*).

Unii dintre cititori ar putea întreba: mulți creștini contemporani se împărtășesc destul de rar, dar cu toate acestea ei nu se transformă în cai, nu-i așa? Pesemne, demonii și-au pierdut puterea lor de altădată?! Lumea se îndreaptă către declinul ei: fărădelegile se înmulțesc, iar viața spirituală (duhovnicească) a omenirii se stinge. Și, dacă acum Domnul ar îngădui, slujitorii diavolului nu numai că i-ar transforma pe creștinii cei nepăsători în cai, ci i-ar șterge de pe fața pământului. Cu toate acestea, în epoca împărăției universale a păcatului și a viciului, Domnul în mila Sa nemărginită îi apără pe oamenii nechibzuiți de atacurile diavolești, așteptând luminarea lor. Totuși, cu cât o persoană nu se împărtășește mai mult timp cu Sfintele Taine, cu atât mai mult se îndepărtează de acoperământul cel mântuitor al lui Dumnezeu. Și, chiar dacă nu este lovită de ispite îngrozitoare și nu i se întâmplă lucruri ciudate, nu va scăpa de urmările obișnuite, dar neplăcute ale neglijenței sale. Căci și în antichitate cazurile de transformare a oamenilor în animale erau considerate o raritate, iar nenorocirile obișnuite erau destul de multe.

La începutul secolului al IV-lea, când Cuviosul Macarie Egipteanul era încă un copil, într-una dintre provinciile romane de răsărit trăia un preot, pe nume Epictet. Pentru curăția vieții sale el primise de la Dumnezeu darul de a face minuni: reda orbilor vederea, îi tămăduia pe cei leproși și izgonea demonii din cei posedați.

Odată a fost adusă la el o fecioară grav bolnavă, în vârstă de cincisprezece ani. Tatăl ei, un important demnitar de stat, a căzut la picioarele sfântului cu rugămintea:

– Miluiește-mă, omul lui Dumnezeu, și nu mă lepăda de la fața ta. Unica mea fiică este bolnavă de trei ani și nu poate mișca nici un mădular al trupului. Roagă-te pentru noi, ai milă de noi, căci noi suntem fiii Bisericii lui Hristos și suntem luminați prin Sfântul Botez.

Cuviosul Epictet a fost pătruns de milă pentru bietul tată și s-a rugat cu râvnă lui Dumnezeu pentru fiica lui. Apoi a uns-o cu untdelemn sfințit pe cea bolnavă, care îndată a primit vindecare și s-a ridicat singură în picioare. Iar tatălui ei, care jubila de bucurie și îi mulțumea lui Dumnezeu pentru minune, Sfântul Epictet i-a spus:

– Dacă vrei ca în casa ta nimeni să nu mai fie bolnav, împărtășește-te cu toți cei ai casei tale în fiecare duminică cu Dumnezeieștile Taine ale Trupului și Sângelui lui Hristos, curățindu-ți mai întâi inima și trupul în mod corespunzător.

Ce concluzie putem trage din exemplele date? Sfinții considerau împărtășirea deasă o condiție necesară pentru cursul normal al vieții unui creștin. Ei vedeau cu ochii lor duhovnicești că abaterea de la Sfânta Împărtășanie atrage în mod inevitabil asupra creștinului atacurile diavolului, tot felul de ispite și boli trupești.

Despre însemnătatea Sfintei Împărtășanii pentru mântuirea sufletului au vorbit nu numai sfinții. Biserica Ortodoxă încă din primele zile ale existenței sale le-a cerut membrilor ei să se împărtășească des cu Sfintele Taine și îi pedepsea aspru pe cei care nu îndeplineau această cerere. Despre acest lucru se vorbește în Canoanele Apostolice și în hotărârile canonice ale Sinoadelor Ecumenice și Locale.

Canonul al IX-lea Apostolic și Canonul al II-lea al Sinodului din Antiohia poruncesc să fie excomunicați din Biserică (excluși din comunitatea Bisericii) creștinii, care fără motive întemeiate pleacă de la Sfânta Liturghie înainte de sfârșitul ei, și, de asemenea, cei care, deși așteaptă sfârșitul dumnezeieștii slujbe, nu se împărtășesc cu Sfintele Taine. Citind aceste canoane, unii dintre contemporanii noștri, care vizitează biserica o dată pe an, pot gândi în sinea lor: „Mie nu trebuie să îmi fie teamă de excomunicare, căci eu cu siguranță stau până la sfârșitul slujbei și mă împărtășesc”. Totuși, asemenea persoane au parte de mustrare. Canonul al optzecilea al celui de al VI-lea Sinod Ecumenic și Canonul al unsprezecelea al Sinodului de la Sardica spun că orice creștin, care fără motive întemeiate a lipsit de la liturghiile duminicale timp de trei săptămâni, trebuie să fie excomunicat din Biserică.

Deci, în vechime, Biserica cerea ca membri ei în fiecare duminică, dacă nu existau piedici, să se împărtășească cu Sfintele lui Hristos Taine.

După cum se știe, Sfânta Împărtășanie este precedată de o intensă pregătire spirituală. Dar nu este greu în acest caz să ne împărtășim cu Sfintele Taine în fiecare săptămână? Firește că acest lucru este o povară pentru cei ce vor să intre în Împărăția Cerurilor fără să își dea prea multă osteneală. Totuși, lucrarea mântuirii cere din partea noastră eforturi constante. Și ele trebuie să fie îndreptate, mai ales, către încercarea de a face ca Sfânta Împărtășanie să devină centrul vieții noastre duhovnicești. „Taina Sfintei Împărtășanii este taina vieții – ne învață Sfântul Teofan Zăvorâtul. A te împărtăși sau a nu te împărtăși înseamnă a fi sau a nu

fi creștin, a trăi sau a nu trăi în Hristos. *Dacă nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi (Ioan 6, 53)*"⁴. Istoria Bisericii cunoaște multe exemple care confirmă acest adevăr.

Din cele mai vechi timpuri, în pustia Egiptului, lângă orașul Diolchia, trăiau o mulțime de călugări. Printre ei se distingea prin sfințenia sa avva⁵ Ammon.

Odată, în timpul Sfintei Liturghii, el a văzut lângă proscomidiar un înger, care scria ceva într-o carte deschisă. Uitându-se cu atenție, avva Ammon a observat că îngerul scrie numele călugărilor care se împărtășesc. Iar numele celor ce lipsesc de la Euharistie le șterge. Ascetul s-a gândit: „Ce ar putea însemna acest fapt?” Nedumerirea lui s-a lămurit după trei zile: toți cei ce au lipsit de la Sfânta Euharistie au murit.

Pesemne, Domnul a hotărât că nu mai au de ce să mai trăiască pe pământ creștinii care și-au uitat chemarea.

Cineva ar putea spune că acest exemplu este un caz excepțional: dacă toți creștinii care se împărtășesc rar ar muri, Biserica ar fi foarte puțin numeroasă. Poate că, în realitate, avva Ammon a primit de la Dumnezeu această descoperire excepțională pentru zidirea sufletească a credincioșilor. Dar, oare, asta schimbă ceva? În primul rând, și moartea noastră,

---

⁴ Sfântul Teofan Zăvorâtul. *Despre pocăință, împărtășirea cu Sfintele lui Hristos Taine și îndreptarea vieții*, Moscova, 1909, p. 270.

⁵ **Avva** sau **Abba** este un cuvânt grecesc (în greaca veche: ἀββᾶ / abbā, «părinte, tată») preluat ca atare direct din aramaică, mai întâi în Noul Testament. Cuvântul original folosit de Iisus este *Abba - Tată*. Avva - nume dat călugărilor bătrâni.

dacă ne vom abate de la Sfânta Împărtășanie, ar putea intra pe deplin în rândul acestor cazuri excepționale. Iar, în al doilea rând, exemplul dat chiar este atât de excepțional? Poate că mulți creștini părăsesc această lume pământească mai devreme tocmai din cauză că uită unul dintre cele mai importante lucruri ale vieții lor?! Sfântul Apostol Pavel, în *Întâia Epistolă către Corinteni*, scrie că din cauza împărtășirii cu nevrednicie mulți dintre creștini sunt neputincioși și bolnavi și mulți au murit (1 Corinteni 11, 30). Dacă acest lucru este adevărat cu privire la cei ce primesc Sfintele Taine fără să se curățească de fărâdelegile lor, cu atât mai adevărat este cu privire la cei ce încetează de tot să se mai apropie de Sfânta Împărtășanie.

Creștinii din primele veacuri se împărtășeau foarte des. Chiar și în cele mai cumplite situații, când nu exista nici o posibilitate de a săvârși Sfânta Euharistie, ei tot năzuiau către Potirul Domnului.

Preotul Lucian, renumitul teolog din Antiohia, prin activitatea sa de propovăduire a stârnit furia păgânilor. În anul 312, din ordinul cârmuitorului părții de răsărit a Imperiului Roman, Maximian Galeriu, preotul Lucian a fost aruncat în închisoare. Aici, în ciuda amenințărilor, nu l-au putut determina să se lepede de Hristos. Atunci călăii i-au scos toate oasele brațelor și picioarelor din încheieturi și l-au aruncat pe martir pe cioburi ascuțite. El a zăcut pe ele, nemișcat, timp de două săptămâni. Ce și-a dorit în acest timp cel mai mult preotul Lucian? Vindecare? Nu. Sufletul lui tânjea după Sfânta Împărtășanie.

Când s-a apropiat praznicul Botezului Domnului, preotul Lucian și toți creștinii cei întemnițați împreună

cu el au hotărât să se împărtășească cu Sfintele lui Hristos Taine. Însă închisoarea era strict păzită de gardieni. Și nu exista nici o posibilitate de a aduce în închisoare toate cele necesare pentru Sfânta Euharistie și a o săvârși sub privirea atentă a soldaților. Așa că, preotul Lucian a început să se roage lui Dumnezeu să le trimită ajutor. Și Domnul a auzit rugăciunea lui. Credincioșii au putut aduce pe ascuns în temniță pâine și vin. Dar ce puteau să facă mai departe? Căci în închisoare nu exista nici un obiect de cult. Atunci Sfântul Lucian le-a zis cu îndrăzneală creștinilor, care se aflau cu el în temniță:

– Stați împrejurul meu și să vă faceți biserică. Căci eu cred că o biserică vie este mai bună și mai plăcută lui Dumnezeu decât una construită din lemn sau piatră.

Apoi, când creștinii din temniță s-au așezat în jurul Sfântului Lucian, el le-a zis:

– Să săvârșim Sfânta Liturghie și să ne împărtășim cu Dumnezeieștile Taine.

Creștinii l-au întrebat mirați pe preot:

– Unde să punem pâinea, părinte, pentru săvârșirea Tainei? Pentru că aici nu este masă.

Iar el, zăcând cu fața în sus, legat, pe pietre ascuțite, a zis:

– Pe pieptul meu să o puneți și va fi pristol viu al Dumnezeului celui Viu.

Și așa s-a săvârșit Dumnezeiasca Liturghie în temniță, pe pieptul sfântului, după rânduială, precum se cade, cu toate rugăciunile cuvenite. Și toți s-au împărtășit cu Sfintele și Dumnezeieștile Taine. Ei erau convinși că tocmai Sfânta Împărtășanie îi va întări în